

רוצים להגדיל את הטקסט? חפשו את סימן ה + למעלה

האיגרת השלישית של החוג למיסטיקה ורוחניות – כ"ח בסיוון תשע"ג 06/06/13

המכללה
האקדמית צפת

לראשונה בישראל - תואר B.A. במיסטיקה ורוחניות!

* הענקת התואר מותנית באישור המל"ג

ליהנות כל הדרך אל התואר...

מה היתרונות של רכישת תואר ראשון במיסטיקה ורוחניות?

מסתבר שאמא צודקת. לעשות תואר ראשון זה דבר חשוב. לטענת פרופ' דן בן דוד, חוקר חשוב של הכלכלה הישראלית, הסיכויים של בעלי תואר ראשון – לעומת מסיימי תיכון – למצוא עבודה גבוהים בהרבה, וגם הכנסתם גבוהה יותר.

העניין הוא שד"ר תמר אלמוג ופרופ' עוז אלמוג מאוניברסיטת חיפה גילו במחקר שערכו לאחרונה בקרב סטודנטים ישראליים, כי "התפישיה שהולכת ומשתרשת בשנים האחרונות היא שפחות חשוב איזה תואר אתה עושה ומה הציפון שתקבל. קודם כל עליך להשיג תעודת B.A. זאת גם הסיבה לכך שצעירים רבים בוחרים במקצועות שלא ממש מתאימים להם".

בשונה ממה שחושבים סטודנטים רבים, תואר ראשון במדעי הרוח דווקא מוערך על ידי מנהלים במקומות עבודה יותר מתארים אחרים, שהם לכאורה פרקטיים ומכוני-מטרה – מי אמר? מנכ"ל סלקום ומנכ"ל מיקרוסופט משכנעים ד"ים עבורכם!?

למרות זאת, סטודנטים ישראליים נוטים לבחור במקצועות שאינם אוהבים, מתוך מחשבה שהם יועילו להם כלכלית בעתיד. סקר ישראלי שנערך לפני חודשים אחרונים על ידי מכון שלם חשף מה סטודנטים באמת רוצים ללמוד. כ-80% מהסטודנטים אמרו, כי אילו לא היו להם דאגות כלכליות, היו בוחרים מקצוע אחר. תחומים כמו פילוסופיה, ספרות, אמנות וגיאוגרפיה זינקו בתסריט הזה, במאות אחוזים. לימודי הפילוסופיה למשל היו מזנקים בכ-1500%!

פילוסופיה – אם כל ענפי המדע ביוון העתיקה – עדיין מרתקת סטודנטים בימינו, אבל פחות בוחרים בה בפועל...

ידי המועצה להשכלה גבוהה בישראל (הענקת התואר מותנית באישור המל"ג). אל תיתנו לחלום שלכם לחמוק – הגשימו אותו. הצטרפו אלינו, ותינהו כל הדרך אל התואר.

על האיסור ללמוד קבלה לפני גיל ארבעים מאת ד"ר נטע סובול

שאלה שעולה בכל פורום של לימודי קבלה, ומלווה תמיד בטירדה כנה היא השאלה בדבר האיסור המפורסם על לימוד קבלה לפני גיל ארבעים.

פרופ' משה אידל, מחשובי חוקרי הקבלה בעולם (שהוא גם היועץ האקדמי של החוג למיסטיקה ורוחניות, ויחל ללמד בשנה ב' של התכנית), ייחד מאמר מחקרי איסור מפורסם זה. ממחקרו עולה כי גיל ארבעים נחשב כ"גיל בינה" כבר במקורות הקדומים של היהדות, במשנה ובתלמוד.

פיתוחים של תפיסה זו נמצאים לנו בכתבי הפילוסופים בימי הביניים (יהודים ומוסלמים), המתארים את גיל ארבעים כגיל שבו מתעצם הכוח השכלי באדם, בד בבד עם החלשות הטהויות הגופניים ובהם ביחוד כוח היצר.

כך למשל מסביר הפילוסוף הימי-ביניימי אבן פלקירא את האיסור לקרוא בספר 'מורה הנבוכים' של הרמב"ם, לפני גיל ארבעים:

"שאי אפשר להם לקבלה [את חכמת המטפיסיקה] [לסיבת] רתיחת טבעיהם וטירדת דעותיהם בשלהבת הגידול והצמיחה עד שתעדר השלהבת ההיא המערבבת..."

הצגת הגיל כקריטריון בלימוד הקבלה באופן מיוחד, מופיעה רק החל ממחצית המאה ה-13. הסיבות לעניין דומות מאד לסיבות שהציגו הפילוסופים, כלומר גיל ארבעים כגיל שבו היצר מתחיל לשכון ולהתמתן

ובכך מאפשר לכוח השכלי ולבינת האדם להתעצם ולתפוס את החכמות הנשגבות.

האיסור על לימוד הקבלה לפני גיל ארבעים היה ידוע גם בצפת במאה ה-16, אך הדעות לגביו היו כאן חלוקות.

לאחר השבתאות נראה כי איסור זה זכה למשנה תוקף במקומות מסיימים. כך למשל, בזמן הפולמוס נגד הפראנקיסטים, שאז יצא כתב חרם כנגד לומדי קבלה לפני גיל ארבעים.

עם זאת, ידוע כי יש גם מקובלים שלא קיבלו את האיסור ולא צידדו בו, ובכללם כאלה (ובהם האר"י) שהלכו לעולמם עוד בטרם הגיעו לגיל 40. גם בזרמי החסידות השונים הודגש דווקא הצורך להפיץ את תורת הקבלה ברבים, ככל הניתן. כחלק מגישה זו להפצת הקבלה, גם הרב המקובל יהודה אשלג ערער על איסור זה, כשפעל רבות לפירסומה והפצתה של תורת הקבלה בשנות השלושים של המאה ה-20, מתוך אמונה שעל הקבלה להפוך בימינו לנחלת הכלל. הרב אשלג ראה בלימוד תורת הקבלה את המפתח לחיים של צדק ושיוויון חברתי, ערכים שבהגשמתם ראה את הדרך לגאולת העולם.

הגעתם לגיל שאפשר להתחיל?

❖ קראו את מאמרו של פרופ' משה אידל "לתולדות האיסור ללמוד קבלה לפני גיל ארבעים", שפורסם ב-1980.

❖ קראו את מאמרו של מיכה אודנהיים על הרב אשלג ותורתו (הארץ, 14.12.2004).

❖ הירשמו ללימודי תואר ראשון במיסטיקה ורוחניות, ולימדו גם הקורס המלא מבוא לתורת הסוד היהודית. שאת חלקו הראשון תלמד ד"ר רחמימה מרון בשבוע מרכז בחופשה שאחרי סמס' א' ואת חלקו השני תלמד ד"ר נטע סובול במהלך סמס' ב'.

פרופ' משה אידל, מחשובי חוקרי הקבלה בעולם, היועץ האקדמי של החוג למיסטיקה ורוחניות (צילום: צחי לרנר)

גלגלו למטה להמשך האיגרת

שבועות קייצים "לוח השנה לנפש", מאת רודולף שטיינר

המיסטיקן והוגה הדעות רודולף שטיינר (1861–1925) הוא מייסדו של זרם החינוך האנתרופוסופי המשגשג בהצלחה יתרה בישראל בשנים האחרונות. שטיינר הותיר אחריו כתבים רבים. תשע הרצאות מבוא לאנתרופוסופיה שנשא רודולף שטיינר ב-1924 תורגמו לעברית, ונמצאות ברשת. אחד מכתביו הוא "לוח השנה לנפש", ספרון שזכה לתרגומים אחדים לעברית, ובהם תרגומו של אבישי גרשוני. להלן [קטעים מן התרגום](#), הרלוונטיים לעונה זו:

"למהלך השנה יש חיים משלו. נפש האדם יכולה לחוש ולהשתתף בחיים אלה. אם הנפש נותנת למה שדובר מחיים אלה של השנה ומשתנה בשבוע לשבוע לפעול עליה, אז מתוך השתתפות זו תוכל היא לראשונה לגלות נכונה את עצמה. היא תחוש כיצד צומחים בה כוחות המחזקים אותה מבפנים. היא תגלה שכוחות כאלה שאפים להתעורר בתוכה דרך ההשתתפות שלה במשמעות של מהלך העולם כפי שהיא מתגלה דרך השתלשלות הזמנים. כך לראשונה הנפש תתודע לנימים, העדינים אך מלאי המשמעות, הקושרים אותה לעולם שלתוכו נולדה. בלוח שנה זה נכתב/ה אמירה/בית לכל שבוע שבאמצעותה יכולה הנפש לחוות ולהשתתף במה שמתגלה בשבוע זה, כחלק מחיי השנה בכללותה.

[...] 30.6

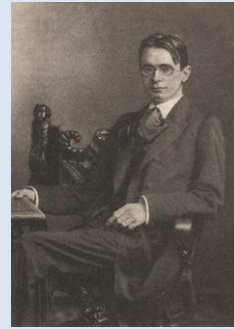
ובהיותי בגבעה החושים, מתלקחת בעמקי נפשי מתוך עולמות האש של הרוח מלת האמת של האלים: ביסודות הרוח בתשומת לב חפש כדי שאת קרבך לרוח תמצא.

7.7 קיץ

בהתמסרי להתגלות החושים איבדתי את הדחף של ישותי שלי, חלום המחשבות, כך נדמה, מטשטש אותי לגדול ממני את עצמיותי, אבל כבר קרבה ואותי מעוררת בזוהר החושים, חשיבת העולם."

הדמנות אחרונה לראות את בית בוסל לפני השיפוץ (צילום: Hillsels)

רודולף שטיינר, מייסד האנתרופוסופיה

עד כמה אנחנו משקיעים בסטודנטים שלנו?

כרגע 30 מיליון שקל, ועוד הזרוע נטויה.

המכללה האקדמית צפת [רכשה את המבנה](#) ההיסטורי של בית בוסל (שהוקם ושימש בראשית המאה ה-20 כבית חולים בריטי).

המבנה נמצא על צלע ההר המשתפלת מהקמפוס הנוכחי, וישופץ בתמיכת המל"ג, בעלות של 30 מיליון שקל.

מספר הסטודנטים הגדל במכללה זקוק לעוד כיתות, כך שלאחר השקום והשימור של המבנה העתיק (בשיתוף קרן רש"י, בעלות של עוד כ-50 מיליון שקל), הוא יצטרף למבנים ההיסטוריים הקסומים האחרים שבהם מתקיימים הלימודים במכללה, כגון בניין הדסה ובית כ"ח.

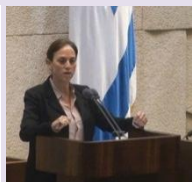
תרוצו לקרוא עוד פיסת היסטוריה על בית בוסל? [לחצו כאן](#) למאמר מחקרי בנושא.

עוד לא למדתי די... הרצאות שנלכדו ברשת

הזמר **אהוד בנאי** סיפר על מקורות ההשראה היהודיים של כמה משיריו. איזה יופי שהקליטו את ההרצאה, ותוכלו [לראות אותה כאן](#). ואיך אנחנו יודעים את זה? ההרצאה התקיימה בפני מורים ומחנכים במכון שלום הרטמן בירושלים, שם מכה [ד"ר אראל פיקאר](#) כמנהל חינוכי של תכנית בארי. ומכיוון שד"ר פיקאר הוא המרצה שלנו בענייני [ביקורת תרבות והרמוניטיקה](#) – הודלף לנו העניין... תודה!

מקורות ההשראה היהודיים של שירי אהוד בנאי (צילום: עינת אנה)

חברת הכנסת ד"ר רות קלדרון על דוכן הכנסת (צילום מסך: ערוץ הכנסת)

מחורבן לגאולה... אחד הסודות של תולדות עם ישראל. פרופ' **משה אורפלי**, ראש אקדמי בשלוחת אוניברסיטת בר אילן במכללת צפת, סיפר בערוץ 7 ברדיו על מחקרו שהוצג ביום העיון על צפת במורשת יהודי ספרד: אפשר [לקרוא קצת וגם להאזין כאן](#).

חברת הכנסת ד"ר רות קלדרון ("יש עתיד") עומדת על הדוכן ויוצרת שיח ציבורי עם עומק תרבותי... לאחרונה לימדה משנה ממסכת ראש השנה. האזינו בקשב רב ([כאן](#)), ותכננו איך תוכלו אתם, אחרי הלימודים בחוג, תוכלו ללמד מעל הדוכן משניות מספר הזוהר...

פרופ' גרשם שולם, מייסדי חקר הקבלה

פרופ' גרשם שולם (1897-1982) הוא מייסדי חקר הקבלה. בהקלטה מדירה שלו בהרצאה ב-1975 (באנגלית, עם מבטא גרמני בלתי מבוטל...) תוכלו לשמוע הרצאה היסטורית על חקר קבלה. [האזינו כאן](#). עוד על [משנתו](#) ומחקריו תלמדו [בקורס המבוא לתורת הסוד היהודית](#) (שתלמדנה [ד"ר רות רוז](#) וד"ר [נטע סובל בשנה א'](#)).

כל הפרטים על הארועים שלא תרצו להחמיץ

החוג למיסטיקה ורוחניות משיק במהלך הקיץ סדרת מפגשים הפתוחים ללא תשלום לקהל הרחב, ובכל מפגש מתקיים פאנל בנושאי מיסטיקה ורוחניות. למשל...

ביום ה' בערב, 13/6/13 ה' בתמוז תשע"ג, בחנות הספרים "סיפור פשוט" בתל-אביב-יפו יתכנסו שלושה ממרצי החוג לדיון סביב תופעת הקבלה הנוצרית – מהרנסנס ועד ימינו. פרופ' יוסף שוורץ, ד"ר נטע סובל וד"ר מריאנה רוח-מדבר יסוחחו תחת הכותרת "א-הבנה יצירתית מאד: קבלה וקבלה נוצרית", על פרשנות פסיכולוגית בטקסטים קבליים, על תפקיד השמות האלהיים במיסטיקה של האותיות, ועל היחס בין קבלה לקבלה נוצרית.

עוד פרטים - [כאן](#).

א-הבנה יצירתית מאד: קבלה וקבלה נוצרית

החוג למיסטיקה ורוחניות משיק במהלך הקיץ סדרת מפגשים הפתוחים ללא תשלום לקהל הרחב, ובכל מפגש מתקיים פאנל בנושאי מיסטיקה ורוחניות. למשל...

ביום ה' בערב, 20/6/13 י"ב בתמוז תשע"ג, נתכה לכם בין 13:00 ל-18:00 במכללה האקדמית צפת בדוכן של החוג ביום הפתוח של המכללה, עמוסי הפתעות וכל טוב. הסעות חינם מרחבי הארץ. כיבוד קל, זיכוי על דמי ההרשמה... לא תבואו?!

פרטים נוספים ועולו [לדף הארועים](#) של החוג לקראת היום הפתוח.

ביום ד' בערב, 26/6/13 י"ח בתמוז תשע"ג, נתכנסו בספריית הגליל התחתון בכדורי, סביב שאלה מרכזית – האם הרוחניות העכשווית אותנטית או מומצאת?

ד"ר אראל פיקאר, ד"ר עמרי רוח-מדבר וד"ר מריאנה רוח-מדבר ישמיעו מוסיקת עולם, יקריאו טקסים, יתחבטו ויתווכחו. הצטרפו אלינו לדיון.

לעוד פרטים, [לחצו כאן](#).

פרטים מלאים על כל ארועי החוג – בדף זה, וכמובן בפייסבוק.

מעדיפים לדבר בטלפון? פרטים והרשמה אצל רכזת החוג **נטלי** ב-04-6927854, או רוני ונעמה ממרכז המידע 1-800-344-544.

גלגלו למטה להמשך האיגרת

הפינה לשיפוטכם – קהילת האימן בישראל

הבתים הציוריים ביישוב הגלילי מעלה צביה שתושביו חברי ה"אימן"

היישוב **מעלה-צביה** בגליל מבוסס על קהילה של חברי ה"אימן", קבוצה דתית חדשה שנוסדה על בסיס תורתו של ריימונד ארמין בשנות ה-70 של המאה ה-20.

לאחרונה, סוקר הפילוג הפנימי שחל בין חברי היישוב על ידי **ערוץ 2 בכתבה** שהציגה את היישוב והקבוצה ("כת" בפי הכתבה) באור שלילי למדי. (על הבעייתיות במונח "כת", ראו **באגרת הראשונה של החוג**.)

לעומת זאת, היישוב מציג תמונה אחרת של החיים והאמונות בו, בסדרת סרטונים (**למשל זה**).

מדובר כמונח בשתי הצגות מגמתיות – האחת מונעת מאינטרסים של תקשורת ההמונים, והאחרת מהאינטרסים של הקבוצה הדתית. ומה דעתכם...?

רוצים לדון על זה? הצטרפו אלינו, **לקורס המבוא לחקר רוחניות עכשווית** (שתלמד ד"ר מריאנה רוח-מדבר, בשנה א' (סמס' א'),

הספירות, הצ'אקרות, הסקרמנטים והגלובליזם

באחד ממאמריו, החוקר השוודי אולב האמר (**Olav Hammer**), בוחן את אסטרטגיות השיח הרוחני של תנועת הניו אייג' בתוך ההקשר של מגמות הגלובליזציה. הוא מנתח את המגמה הרווחת ברוחניות הניו אייג' לטעון שבתרבויות ודתות שונות חוזרים ומופיעים רעיונות דומים, מה שהוא מכנה "same message from everywhere". בפתח מאמרו, הוא מציג את שאלת המחקר שלו כך:

"מתוך ביטחון מלא בפרשנות שלה, ההילרית האינטואיטיבית והסופרת רבת-המכר קרולין מיס טוענת שהצ'אקרה השנייה מקושרת עם העיקרון הקבלי 'יסוד', הסקרמנט הקתולי של ה'קומוניון', אנרגיות זכריות, כוחות של אלקטרומגנטים, יחסיו עם אלהים וההבחנה בין יין ויאנג. המאמר הנוכחי עוסק בפרשנות המכלילה הזו.

מה מאפשר למיס לומר משהו שמתרחק באופן כה רדיקלי מההיסטוריוגרפיה הקונבנציונלית, ועדיין - ככל הנראה - לשכנע קהל קוראים נרחב?"

(קטע זה מתורגם לעברית מתוך העמוד הראשון במאמרו של האמר שמופיע באסופה בעריכת Mikael Rothstein, שכותרתה "New Age Religion and Globalization").

- ❖ האמנם הספירות הקבליות מקבילות לצ'אקרות שבתרבות היהודית העתיקה?
- ❖ מהו כח המשיכה של ספרות הניו אייג' לקהל נרחב ברחבי העולם המערבי?
- ❖ כיצד הגלובליזם תורם לעיצוב הרוחניות העכשווית?

תשובות... במסגרת **קורס המבוא לחקר רוחניות עכשווית**, שתלמד ד"ר מריאנה רוח-מדבר, בשנה א' (סמס' א'), יום א', 14:00 עד 17:00.

זוכרים את פרופ' ספיידרמן?

זוכרים שסיפרנו לכם (**באגרת השניה**) על פרופ' גפרי קריפל **שחושד בעצמו שהוא ספיידרמן?** האקדמיה הישראלית התכבדה לארח אותו לאחרונה להרצאת מליאה **כנס הישראלי החמישי לחקר רוחניות ודתות עכשוויות** (שנערך באוניברסיטת תל אביב). לפרופ' קריפל יש תיאוריות מרתקות וייחודיות בתחום הדתות – על הסופרמן שבתוכנו, על אנרגיה המינית של החוויה המיסטית, על מפגשים עם חוצנים ועוד.

סרט תיעודי מציג את התיאוריה של פרופ' קריפל בספרו Authors of the Impossible

רוצים לראות?

- ❖ **הרצאה שלו ב-TED** על תיאוריית ה-Authors of the Impossible
- ❖ **הסרט התיעודי** שנוצר על בסיס הספר Authors of the Impossible

מעדיפים את זה כתוב?

- ❖ **ראיון מרתק** עם פרופ' קריפל שפירסם תומר פרסיקו בבלוג שלו
- ❖ **אולי** חוקרי מיסטיקה הם בעצם "דיפולמטיים גנוסטיים"? **קראו במאמר** של קריפל (באנגלית)
- ❖ **הדף של קריפל**, תחת הכותרת Reality Sandwich, עמוס כל טוב
- ❖ **הספר** Authors of the Impossible באתר ההוצאה לאור אוניברסיטת שיקגו

פרס בהט לספר העיון הטוב ביותר

אוהבים לכתוב? רוצים לפרסם ספר עיוני? פרס בהט מחכה לכם, מטעם הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה. **פרטים כאן**.

בפאנל האקדמי במושב עמיקים החיינו את המיתוס

דף הפייסבוק

איפה היינו ומה עשינו?

בעמיקם התכנסנו ב-23/5/13 י"ד בסיוון תשע"ג לדיון אקדמי בנושא **"להיות ולהחיות את המיתוס"** – גישות אקדמיות לחקר המיתוס מינוג ועד לוי-שטראוס, המיתוס במקרא והמיתוס בקבלה, המיתוס באמנות ובקולנוע הרוחני, היפותיזת גאיה והעלאת ניצוצות... הפסדתם? אם לא באתם, אז כן.

אבל... אל תחמיצו את ההזדמנויות הנוספות להיפגש. עקבו אחרי **דף הפייסבוק** שלנו, או **דף הארועים באתר החוג**.

בילינו עם מאות ישראלים ב**פסטיבל ימוד לכ הגליל** בכרמיאל ב-31/5/13 כ"ב בסיוון תשע"ג, שעסק במפגש בין יהדות לצדק חברתי.

שם, בין סדנת קרקס לקבלת שבת, התכנס לו גם פאנל אקדמי של החוג שבדק צמתי חיבור **בין מיסטיקה לצדק חברתי ממנה זוויות** – המסורת הקבלית, המסורת הצופית (באסלאם), המסורת ההינדואיסטית והרוחניות העכשווית במערב.

אם גם אתם אינכם מסתפקים בלימוד רציני של מסורת רוחנית/מיסטית אחת בלבד, ואם גם אתם טיפוסים מעמיקים שאוהבים נושאים מרתקים, מקומכם איתנו. כבר **בשנת הלימודים הראשונה** אנחנו לומדים מבואות ל-5 מסורות מיסטיות/רוחניות, ובשנים שאחריה מעמיקים ומתרחבים עוד. תכנית הלימודים המלאה של השנה הבאה – **כאן**.

חברנו למאות המשתתפים מהארץ ומעולם **כנס הישראלי ה-5 לחקר דת ורוחניות עכשווית באוניברסיטת תל אביב** ב-28-29/5/13, י"ט-כ' סיוון תשע"ג. שם, בדוכן המידע שהקמנו ליד מרכז צימבליסטה, התקבצו סקרנים לשמוע על מסלול הלימודים לקראת תואר ב.א. במיסטיקה ורוחניות. גם אתם סקרנים? **קבלו מידע כאן**.

מעניין? רוצים לקרוא גם את האיגרת הראשונה? **לחצו כאן**
והאיגרת השניה **כאן**

צרו קשר
חיברו אלינו בפייסבוק

רכזת החוג נטלי רומנוסוקי 04-6927854
מרכז המידע (רוני או נעמה) 1-800-344-544

שלחו לנו פנייה בכל נושא שהוא

קראו עוד באתר החוג

אם קיבלתם את האיגרת החוג מחבר/ה, ואתם רוצים לקבל את האיגרת הבאה ישירות מאיתנו, **הירשמו כאן**...